OĽGA BARTOŠÍKOVÁ
IGOR BÁZLIK
JÁN BERGER
IGNÁC BIZMAYER
JARMILA ČIHÁNKOVÁ
ALOJZ DRAHOŠ
OĽGA FELDEKOVÁ
JOLANA FOGAŠOVÁ
PAVOL HASPRA

MILOTA HAVRÁNKOVÁ
MILAN CHOVANEC
JOZEF JANKOVIČ
VIERA KRAICOVÁ
MAGDA PAVELEKOVÁ
ĽUDMILA PETERAJOVÁ
JOŽO RÁŽ
BOŽIDARA TURZONOVOVÁ
BLANKA VOTAVOVÁ

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

18 IK SK 1993 2011

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.
18 UMELCOV SLOVENSKA
18 ROKOV SLOVENSKA

IDENTIFICATION CODE OF SLOVAKIA V.
18 ARTIST OF SLOVAKIA
18 YEARS OF SLOVAKIA

www.artem.sk
Association Artem

NÁRODNÁ RADA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VÝSTAVA SA KONÁ V REPREZENTAČNÝCH PRIESTOROCH ZÁPADNEJ TERASY BRATISLAVSKÉHO HRADU

2. JÚLA - 7. AUGUSTA 2011

ZAKLADATEĽOM PROJEKTU A KURÁTOROM VÝSTAVY JE PhDr. ĽUBOSLAV MOZA

THE EXHIBITION WILL BE PUT IN THE REPRESENTATIVE PREMISES OF THE WESTERN TERRACE OF THE SLOVAK CASTLE.

2nd JULY - 7th AUGUST 2011.

THE FOUNDER AND CURATOR OF THE PROJECT IS PhDr. ĽUBOSLAV MOZA.

OĽGA BARTOŠÍKOVÁ IGOR BÁZLIK JÁN BERGER IGNÁC BIZMAYER JARMILA ČIHÁNKOVÁ
ALOJZ DRAHOŠ OĽGA FELDEKOVÁ JOLANA FOGAŠOVÁ PAVOL HASPRA
MILOTA HAVRÁNKOVÁ MILAN CHOVANEC JOZEF JANKOVIČ VIERA KRAICOVÁ
MAGDA PAVELEKOVÁ ĽUDMILA PETERAJOVÁ JOŽO RÁŽ
BOŽIDARA TURZONOVOVÁ BLANKA VOTAVOVÁ

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA

Výborná myšlienka. Prestížne ocenenia. Hodnota výtvarného diela a umeleckých výkonov. Všetko potrebuje svoj čas. Dobu zrenia. Vývoj, rast, stále tvorivé obohacovanie a múdrosť poznania.
Až potom prichádza obdiv a uznanie. Vstup do siení slávy významných tvorcov sveta, ktorí dali ľudstvu ten významný rozmer krásy a hodnoty, často aj zmysel života. Oni jediní v celej histórii ľudstva dokázali zanechať v jednotlivých etapách jeho vývoja záznamy o živote takom aký skutočne bol. Informáciu pre budúcnosť, pre tých, ktorý budú hľadať pravdu v minulosti.
Na to všetko upozorňuje projekt Identifikačný kód Slovenska.
Význam, poznanie a poslanie tohto projektu rastie tým, že sa stále viac dostáva medzi ľudí a stáva sa súčasťou našej doby. Terajší piaty ročník je tým, ktorý už verejnosť pozná. Vníma ho ako informáciu, hodnotu, krásu, osvetu, duševnú nádheru, prestíž, či radosť z umenia. Významnú súčasť prítomnosti pre budúcnosť.
Identifikačný kód Slovenska pripomína hodnoty, ktoré nás obklopujú. Chce, aby sa ne nezabudlo. Práve preto má zmysel.
Identifikačný kód Slovenska nie je o hľadaní najlepších. Tento projekt učí ľudí spoznávať umeleckú tvorbu, ktorá k tým najlepším patrí. Tvorbu, ktorá je súčasťou dneška a často si neuvedomujeme, že je mienkotvornou hodnotou. Sú to diela tvorcov, ktoré sa presadili vo svete. Diela umelcov, ktorí vytvorili skutočné hodnoty a dnes sa na mnohých zabúda. Mimoriadne hodnotné výkony, ktoré tvoria širokú a bohatú základňu našej kultúry, bez ktorej by sme nemohli jestvovať.
Kultúra je veľmi široký pojem. Má mnoho disciplín a druhov. Každý rok usilujeme predstaviť aspoň časť z nich. Oceniť umelcov, ktorých dielo tvorí našu súčasnosť. Je našim zvykom predstaviť verejnosti tvorbu toľkých umelcov, koľko rokov má Slovenská republika. V tomto roku blahoželáme 18. laureátom, ktorí reprezentujú Identifikačný kód Slovenska.

IDENTIFICATION CODE OF SLOVAKIA

Great idea. Prestigious awards. Value of artwork. Everything needs its time. Period for growth. Development, maturing, still creative education and wisdom of knowledge. Only then the admiration and appreciation come. Enter into halls of fame of important creators, who gave the meaningful dimension of beauty and value, often also purpose of life, to the mankind. Mission. Only they themselves, in the whole history of humanity and in its individual seasons, could keep records about life how it really was. Information for the future, for those who will look for the truth in the past.
This all the Identification code of Slovakia draws attention to.
Meaning, knowledge and mission of this project growths with publicity among people and becomes a part of our era. With its fifth year, it is already well known among the public. It is understood as an information, value, beauty, education, vision, prestige, or joy of art. An important part of the present for the future. The Identification code of Slovakia reminds us values that surround us and do not want to be forgotten. That is the reason.
The Identification code of Slovakia is not about a search for the best ones. This project teaches people to know the artwork, which is among the best ones. The artwork, which is a part of the present days and we often do not know about. Works of creators, which are known abroad but are almost unknown here. Works of artists, who created real values, forgotten today. Simply, valuable works, which create that necessary, broad and rich base of our culture, we would not exist without.
Culture is a very wide term. It has many disciplines and categories. Each year we try to catch at least a part of them. To present the artists, whose works create the world we live in.
We usually present to public works by that many artists, how old is the Slovak republic. This year it is 18 laureates, who represent the Identification code of Slovakia.

Oľga BARTOŠÍKOVÁ

Narodila s 18. augusta 1922 v Holíči. V Prahe absolvovala Akadémiu výtvarných umení (1950), kde bola poslucháčkou profesora Jana Želibského. V roku 1957 sa prisťahovala do Bratislavy.

V maliarskom diele Oľgy Bartošíkovej dominuje figurálna kompozícia a zátišie, akty. Je originálna, svojská a na dobu svojho vzniku vždy nová a originálna. Jej pevná a istá maľba sa uplatňuje v tvarovej štylizácii i v harmonickej skladbe. Moderný realizmus, superrealizmus, surrealistické dotyky, expresívne farby a myšlienka. Je obdivuhodné, že autorka vedela vždy pre svoje diela vybrať koncepciu a zámer schopný intelektuálne osloviť a byť zrozumiteľný. Popri figurálnych témach maľovala horiace katedrály, skladby kameňov a vesmírne motívy, žeravé i vyhasnuté planéty alebo spálené slnká. V jej zátišiach sú obrazy kvetov i plodov, hlavne jabĺk. Maľuje pocty jablku, plačúce i pichliačové jablko, jablká poznania a pokušenia zo záhrad stratených rajov našej doby.

V šesťdesiatych rokoch bola spoluzakladateľkou Skupiny 4. Bolo to vôbec prvé ženské zoskupenie na slovenskej výtvarnej scéne, v ktorej sa štyri spolužiačky - Oľga Bartošíková, Jarmila Čihánková, Tamara Klimová a Viera Kraicová - pokúsili vo svojej tvorbe ignorovať pokyny a normy socialis-tického realizmu. Tvorkyňa dnes maľuje most medzi tým čo bolo a tým čo je. Premaľúva vlastné obrazy, mnohé až dnes dokončieva. Čo kedysi chcela a čo cíti dnes. Maľuje históriu postáv. Lapidárium žijúceho a spomienok. Aktívne sa zúčastňuje činnosti Spoločnosti voľných výtvarných umelcov. V roku 2006 zrešaurovali na zámku v jej rodnom Holíči päť sál a v tejto novovzniknutej galérii bola prvá výstava pod názvom „Výber z maľby Oľgy Bartošíkovej". V jednej z častí Galérie mesta Holíč má autorka svoju stálu expozíciu, v ktorej vystavuje obrazy venované mestu. Diela Oľgy Bartošíkovej patrili vždy medzi tie zberateľsky najvzácnejšie. Nachádzajú sa v súkromných i štátnych zbierkových fondoch a sú súčasťou stoviek výstav, ktoré ako samostatné, alebo kolektívne prezentovali jej tvorbu u nás i v zahraničí.

Žije a tvorí v Bratislave.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Igor BÁZLIK

Narodil sa 5. decembra 1941 v Banskej Bystrici. V roku 1966 absolvoval Vysokú školu múzických umení v Bratislave u prof. A. Moyzesa. Počas štúdia bol dva roky členom zboru Lúčnice, spieval prvý bas a občas dirigoval. Súčasne bol i druhým zbormajstrom.

Hudobný skladateľ, dirigent a koncertný klavirista. Všestranný hudobník. Už desaťročia úspešne oslovuje našu i zahraničnú verejnosť svojou tvorbou i živými vystúpeniami. Bezprostredne reaguje na tvorivé podnety, ktoré s mimoriadnou kreativitou a vkusom spracúva do hudobných diel. Obdivuhodné výsledky dosiahol pri tvorbe operných a muzikálových hudobných projektov. Melodickú krásu rozvíja z jednoduchosti i náročnosti navzájom. Perfektne sa orientuje vo vážnej, populárnej, folklórnej, ale i scénickej hudbe, v zhudobňovaní poézie (Modlitbičky pre sólo, detský zbor a komorný orchester od Milana Rúfusa) a v ďalších oblastiach.

Po absolvovaní vysokej školy pracoval ako hudobný redaktor, neskôr ako hudobný režisér Československého rozhlasu v Bratislave. Doposiaľ skomponoval 2 opery (Napr. Polepetko) a 4 muzikály (Husári, Plné vrecká peňazí, Veselica, Dobrodružstvo pri obžinkoch), stovky scénických skladieb pre rozhlas, divadlá, televíziu (Napr. Zlatá brána, vybrané Večerníčky, rozhlasové rozprávky), pre animované a hrané filmy. V tvorbe pre detského poslucháča pristupoval inak ako pre dospelých. Dokázal predvídať čo deti znesú. Hudbu pre nich tvoril prístupnejšie, aby jej rozumeli. Melodickejšie, a nesmierne citlivo sa hral s disharmonickými tónmi. Osobitú pozornosť v autorovej tvorbe si zaslúži džezová kantáta Jeremiášov nárek, Tri žalmy pre sóla, zbor a orchester a kantáta Príď Duchu svätý. Úspechy však dosahoval nielen v zábavnej, tanečnej hudbe, ale aj folklórnej. Jeho skladby viackrát zvíťazili na medzinárodnom festivale Prix Bratislava. V televíznej súťaži Vyberte si pesničku (1966) získal za pieseň Túžba prvú cenu a po tomto úspechu naplno vstúpil do sféry populárnej hudby. Celý život inklinoval k šansónu. Skomponoval viacero takýchto skladieb. Originalitu majú šansóny nie tanečného charakteru, ale šansóny v rámci klasickej hudby. V profesionálnych štúdiách nahral veľa tanečných piesní, úprav ľudových piesní, aranžovaných skladieb pre detské zbory. Vydal platňu s názvom Slávne skladby majstrov (2006), ktoré upravil aj interpretoval na klavíri. Je autorom viac ako 1500 skladieb, z toho temer 600 populárnych piesní interpretovaných významnými speváki s oceneniami (je držiteľom striebornej a bronzovej Bratislavskej lýry) a s mnohými ďalšími domácimi i zahraničnými úspechmi.

Žije v Bratislave.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Ján BERGER

Narodil sa 5. marca 1944 v Třinci . V roku 1968 absolvoval štúdium na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave v ateliéri profesora Mudrocha.

Ján Berger je analytik maľby, jej klasických žánrov a techník. Jeho tvorba je senzitívna, reflexívna, pracuje so symbolmi v priestore. Z jeho obrazov nevyžaruje len vizuálna farebná hra, ale sú v nich predovšetkým pocity a vnemy. Na plátno citlivo nanáša množstvo menších či väčších škvŕn, čiarok i bodiek, takže samotný obraz si vyskladáte až na sietnici oka. Podstatou autorových obrazov je prevažne v pozadí ukrytý príbeh. Farebné kompozície zdanlivo abstraktnej maľby sú výsledkom cieľavedomého kombinovania farebných akordov a hľadania vlastnej cesty. Umelcove diela sa zaraďujú k stálym a overeným hodnotám súčasnej slovenskej maľby.

Po ukončení vysokej školy začal vyučovať kreslenie na Škole umeleckého priemyslu v Bratislave, kde pôsobil až do roku 1986. Od roku 1987 viedol ateliér komornej maľby na Vysokej škole výtvarných umení, kde bol roku v 1994 menovaný za profesora. Od roku 1998 do roku 2010 tam viedol katedru maliarstva. Venuje sa komornej maľbe, kresleniu, ilustrácii detských kníh a básnických zbierok, pedagogickej, publikačnej, a odbornej činnosti a od 90. rokov aj maľbe veľkoplošných obrazov. Jeho diela tvoria súčasť stálych expozícií, významných výstav, štátnych i súkromných zbierkových fondov, nachádzajú sa napríklad v SNG a väčšine slovenských galérií, v Múzeu krásnych umení v Rio de Janeiro, v zbierke Európskeho parlamentu v Bruseli a v desiatkach ďalších zbierok. Za svoju tvorbu obdržal ocenenia. Vystavoval nielen na Slovensku, jeho diela si milovníci výtvarného umenia mohli pozrieť i v zahraniční, na samostatných a kolektívnych výstavách.

Žije a tvorí v Bratislave.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Ignác BIZMAYER

Národný umelec Ignác Bizmayer sa narodil 20. apríla 1922 v Košolnej. Pochádza z habánskeho rodu. Tomuto vzácnemu umeleckému remeslu sa začal učiť v keramickej dielni v Modre v roku 1936. Od roku 1957 sa venuje vlastnej voľnej sochárskej, figurálnej keramickej tvorbe, súčasťou ktorej je aj úžitková dekoratívna keramika.

Bol to Ignác Bizmayer, kto oživil staré habánske tradície a dokázal ich i svoju umeleckú silu aj v rušnej dobe 21. storočia. V jeho tvorbe je prostý ľudský život, práca, zvyky a obyčaje slovenského ľudu. Umelecky stvárňoval krásne figurálne kompozície z prostredia muzikantov, remeselníkov, vinohradníkov i tanečníkov. Z jeho najznámejších tém – ale i konkrétnych diel spomeniem Vynášanie Moreny, Jánošíkovská družina, Vinohradnícky rok. Jeho dielo neustále vzbudzuje pozornosť a má veľký ohlas na domácich a zahraničných výstavách. Nachádza sa v desiatkach verejných i súkromných zbierok a je z roka na rok viac cenené. Tvorca sa zúčastnil stovák samostatných a kolektívnych výstav doma i v zahraničí, kde obdržal mnohé uznania a ceny. Je držiteľ štátneho vyznamenania Pribinov kríž I. triedy za mimoriadne významné zásluhy v oblasti výtvarného umenia a figurálnej tvorby. Nevšedné dielo Ignáca Bizmayera môžu návštevníci obdivovať v rotundovej bašte mestského opevnenia zo 17. storočia v Modre, kde je sprístupnená jeho vlastná galéria.

Dnes majster žije a tvorivo pracuje vo svojom ateliéri v Modre-Harmónii.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Jarmila ČIHÁNKOVÁ

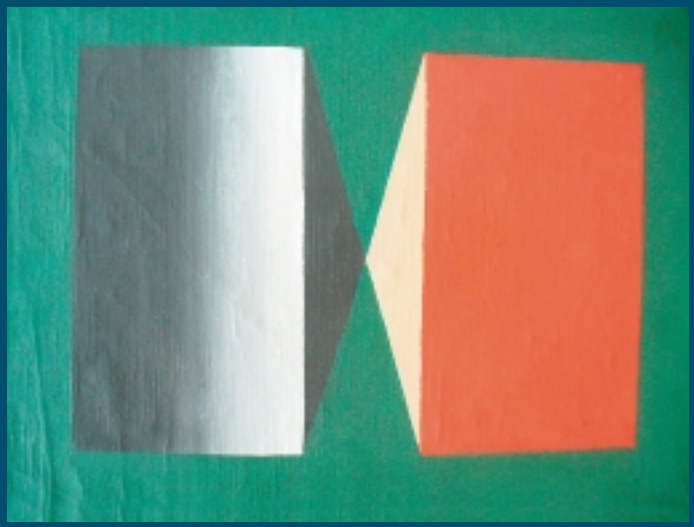

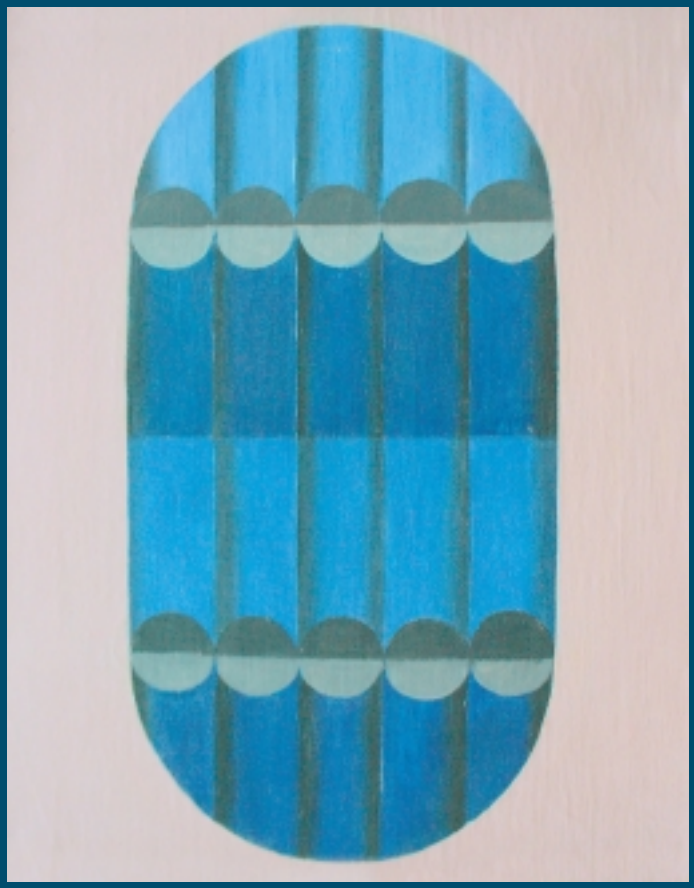

Narodila sa 26. júna 1925 v Roštíne. V roku 1931 sa s rodičmi presťahovala do Bratislavy.
Po absolvovaní štúdia na oddelení kreslenia a maľovania bratislavskej Slovenskej vysokej školy technickej (prof. M. Schurmann a prof. J. Mudroch), ešte v tom istom roku (1945) začala študovať na Vysokej škole umelecko-priemyslovej v Prahe (prof. J. Bauch a prof. A. Pelc), ktorú ukončila v roku 1950.
Jarmila Čihánková patrí k protagonistom konštruktivistických a neokonštruktivistických smerov v slovenskej výtvarnej tvorbe. Prispela k rozšíreniu geometrického výtvarného jazyka v textilnej tvorbe. V priebehu takmer polstoročia kreatívnej a originálnej činnosti sa zapísala do povedomia slovenskej verejnosti ako maliarka, kresliarka, grafička, autorka priestorových objektov. Patrí k jadru umelcov, ktorí rozvíjali geometrické tendencie od šesťdesiatych rokov. Záber jej tvorby prechádza od plošných diel k statickým i kinetickým objektom až po environmenty. Vo svojich obrazoch a textilných dielach ju inšpirovala moderná prítomnosť, ale aj bohatá ornamentika ľudového výtvarného prejavu. Od polovice 60. rokov minulého storočia svoj racionálny geometrický program rozvíjala v tvorbe art protisov a klasicky tkanej tapisérie. Tu uplatnila svoj typický geometrický vyjadrovací jazyk. Práve táto jej tvorba získala značný ohlas na medzinárodných výstavách tapisérií v zahraničí. Bola to Jarmila Čihánková, ktorá cez art protisy naučila ľudí chápať moderné, abstraktné umenie. Lebo od obrazu čakali vždy iba realizmus. Ale v užitom umení, kam textilné výtvarníctvo patrí, prijali aj iné, zdanlivo ťažko prijateľné vyjadrovacie prostriedky. Vrcholný úspech dosiahla svojou desaťdielnou Veľkou stavebnicou vystavenou na 5. medzinárodnom bienále tapisérie vo švajčiarskom Lausanne v roku 1971.
V rokoch 1953 – 58 učila na Škole umeleckého priemyslu v Bratislave a v rokoch 1971 – 85 prednášala na katedre scénografie VŠMU v Bratislave. Na prelome 50. a 60. rokov sa do popredia jej tvorivých záujmov dostala maľba prezentovaná prostredníctvom ženského zoskupenia pod názvom Skupina 4 – Oľga Bartošíková, Jarmila Čihánková, Tamara Klimová, Viera Kraicová (1958 – 66). Bola zakladajúcou členkou v tej dobe ojedinelého Klubu konkretistov na Slovensku (1967 – 70), v ktorého členstve pokračovala aj po jeho obnovení v roku 1990. Zúčastnila sa množstva domácich a zahraničných výstav a to jednak kolektívnych ale aj samostatných. Jej diela sú v zbierkových fondoch zahraničných a domácich galérií a súkromných zberateľov. Sú stále viac cenené.
Dnes žije a tvorí v Smoleniciach v okrese Trnava.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Alojz DRAHOŠ

Alojz Drahoš sa narodil v roku 1954 v Zohore. Bratislavskú Vysokú školu výtvarných umení absolvoval v roku1981.
Umelecké dielo Alojza Drahoša siaha od komornej plastiky, medaily, tvorby reliéfu až k monumentálnej interiérovej a exteriérovej tvorbe. Patrí medzi úspešných sochárov. Pracuje s estetikou vzácneho a s jemnosťou krásneho. Možnosti k uplatneniu týchto tvorivých predstáv mu dalo čaro dreva. Lákalo ho štruktúrou, mäkkosťou línií a tvarov. Mimoriadne obľúbeným autorovým materiálom je tiež bronz. Pretavený do drobných komorných plastík, reliéfov, plakiet, medailí. Predovšetkým za medailérsku tvorbu získal mnohé ocenenia vo svete. Alojz Drahoš syntetizuje vo svojej sochárskej tvorbe voľné i dynamicky vyvážené kontrasty objemov. Reliéfnu kresbu i nepravidelne zvlnené plochy. Rozohráva fascinujúcu hru svetiel a tieňov. Otvára mysliteľské nekonečno. Lebo taká je jeho tvorba. Vo forme zrelá, príťažlivá a ľudskému vnemu harmonizujúca. V nej však jestvuje svet poznania. Túžob a krásy, kde dominujú desiatky základných filozofických otázok. A citlivý človek ich veľmi rád rieši.
Medzi autorove významné práce patrí socha M. R. Štefánika v nadživotnej veľkosti (Zohor, 2009 – 10), pamätná tabuľa A. Hlinku (Zohor, 2010 – 11). Venuje sa tvorbe pamätných tabúľ, ale i fontán (fontána na Zrínskeho ul. v Bratislave a v Studenom).
Mimoriadny význam má autorova pedagogická činnosť. Niekoľko rokov bol pedagógom na VŠVU. Od roku 1992 pôsobí na katedre výtvarnej výchovy Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského.
Diela Alojza Drahoša sú zastúpené v súkromných a verejných zbierkach u nás i v zahraničí. Pravidelne ich predstavuje na samostatných a kolektívnych výstavách vo svete. Zúčastnil sa na viacerých sympóziách, napr. v Ružbachoch i v Terchovej (1986, 2005). Úspešne sa zúčastnil viacerých svetových medailérskych výstav v Budapešti, Prahe, vo Viedni, Švajčiarsku, Nemecku, Francúzsku, Portugalsku a v USA. Je držiteľom viacerých cien a uznaní. (Medzinárodný festival umenia v Taliansku, atď.) Je členom Združenia výtvarných umelcov Západného Slovenska a Združenia medailérov Slovenska.
Žije v Bratislave a tvorí v Zohore.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Oľga FELDEKOVÁ

Oľga Feldeková sa narodila sa 28. marca 1943 v Martine. V roku 1967 absolvovala štúdium žurnalistiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Neopakovateľná, zaujímavá, talentovaná a obľúbená osobnosť slovenskej kultúry. Autorka viacerých kníh, novinárka, scenáristka, dramaturgička a herečka. Žena, z ktorej žiari ušľachtilosť, optimizmus, ľudskosť a krása. Takým je stručný profil Oľgy Feldekovej, v súčasnosti jednej z najobľúbenejších osobností našej kultúry. V jej tvorbe sa prelína magický realizmus, humoristický nonsens a obsahovo svieži, príťažlivý literárny štýl.

V rokoch 1978 – 1982 bola externou vedúcou redaktorkou Nového slova mladých. Zostavila dve antológie mladej slovenskej prózy (Na večeru budú štvorlístky, Doska na kolesách). V každom čísle Nového slova mladých programovo poskytovala priestor aj mladým grafikom z VŠVU, z ateliéru profesora Albína Brunovského, z ostrova tvorivej slobody. Aj preto bolo Nové slovo mladých zrušené. Zamestnala sa ako dramaturgička Slovenskej filmovej tvorby (1982–1990). Od roku 1990 pôsobila opäť „na voľnej nohe" a venovala sa literárnej tvorbe. Debutovala v časopise vydávanou prózou Prvé lásky (1967). Nasledovala kniha poviedok Sťahovanie na mieste (Smena, 1976), kniha pre deti Rozprávky pre dievčatko (Mladé letá, 1978) a ďalšia poviedková kniha Dievča a šťastie (Smena, 1979). Po rozsiahlom románe Veverica (Slovenský spisovateľ, 1985) vydáva s odstupom času tretí cyklus poviedok, Neodoslané listy, ktorý bol pôvodne súčasťou knihy Svet je aj inde (Cyrano, 1999). Všetky tri poviedkové cykly vyšli spoločne v knihe Poviedky (2003), doplnené o poviedku Keď muži jubilujú. Jej nové knihy Niekedy spávam v okuliaroch, aby som lepšie videla na sen (2005) a Tajomstvo Sloveniek (2006) patria dnes medzi tie čitateľsky veľmi obľúbené. Nie pre popularitu autorky, ale pre ich imanentnú hodnotu. Knihy Oľgy Feldekovej vyšli v mnohých jazykových prekladoch v zahraničí.

Z ďalšej tvorby spomeniem autorský scenár hry Nenápadnosť (réžia Miloš Pietor). V roku 1995 však zažiarila ako herečka v hlavnej úlohe hry Teta z Prahy v pražskom divadle Labyrint. Krátko potom ako renomovaná humoristka vystúpila v televíznej relácii 7 SRO, ktorá má dodnes úspešné pokračovanie s názvom Sedem.

Oľga Feldeková vychovala päť detí a dnes žije a tvorí v Bratislave.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Jolana FOGAŠOVÁ

Jolana Fogašová sa narodila v roku 1971 v Brne. V roku 1994 absolvovala štúdium na bratislavskej Vysokej škole múzických umení pod vedením prof. V. Stracenskej, kde v roku 2009 obhájila doktorát.

Umelecký talent, sústavná tvorivá práca, vzácny hlasový fond i atraktívny vzhľad robia už dnes z Jolany Fogašovej divu svetového operného neba. Hlasový rozsah soprán a mezzosoprán jej dáva veľké príležitosti. Umelkyňa ich aj vie využiť. Práve vďaka kreativite, ktorú ustavične rozvíja a modeluje, vďaka poznaniu a imanentnej sile vedieť vyspievať hodnotu aj krásu, ale i hereckému majstrovstvu, ktoré je súčasťou operného predstavenia. Veľmi rozsiahly je záber operných predstavení v ktorých táto umelkyňa spieva. Prevažuje v nich melodráma, citlivosť a zamyslenie sa nad zmysluplnosťou všetkého života. Sú v nich charaktery zrelých osobností, operných postáv, ktoré nesú posolstvo. A je to talent a ustavičné poznávanie spojené so štúdiom, ktoré umelkyňu priviedli k úspešnému osvojeniu a následne predvedeniu týchto postáv pred verejnosťou.

Zúčastnila sa odborných interpretačných kurzov. Je finalistkou medzinárodnej speváckej súťaže L. Pavarottiho. Spolupracuje s poprednými režisérmi a opernými a filharmonickými orchestrami. Vo svojom koncertnom repertoári má diela najvýznamnejších skladateľských osobností (J. S. Bach, J. Haydn, W. A. Mozart, L. V. Beethoven a mnohí ďalší). Hosťovala v mnohých štátoch sveta na tých najprestížnejších operných pódiách. A vždy úspešne. Pred vypredaným hľadiskom. Dnes je stálym hosťom opery Slovenského národného divadla.

V roku 2000 vydala na CD spolu so Slovenskou filharmóniou nahrávku árií, v roku 2002 komornú úpravu svetových uspávaniek a v roku 2003 Weberovu operu Euryanthe.

Dnes žije a tvorí na celom svete. Jej domovom je Bratislava.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD
SLOVENSKA V.

Pavol HASPRA

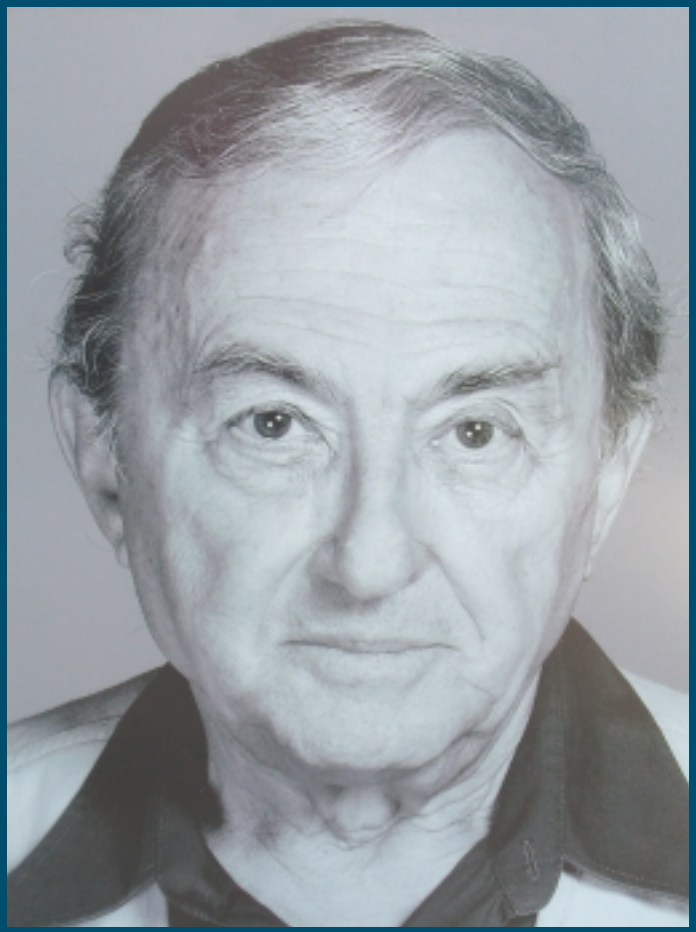

(8. 12. 1929 Topoľčianky - 27. 4. 2004 v Bratislave)
V roku 1955 absolvoval štúdium divadelnej réžie na Vysokej škole múzických umení v Bratislave.
Bol to drobný, energický človek, ktorý odmietal zostarnúť. Režisér, ktorého inscenáciám tlieskali tisíce divákov, no jeho samého kritika málo kedy oslavovala. Jednoducho „sa rozpustil" v inscenáciách a v hercoch. Umelecká osobnosť Slovenska. Do našich divadiel priniesol modernú svetovú drámu, súčasných autorov a novo spracovanú klasiku. Počas svojej kariéry režíroval Pavol Haspra stovky filmov a divadelných hier. Osem rokov pôsobil v Krajovom divadle v Nitre, odkiaľ putoval rovno do Slovenského národného divadla (1962). Medzi jeho najznámejšie diela patria Kto sa bojí Virginie Woolfovej?, Cid, Kráľ Lear, Krčma pod zeleným stromom, Othello, Lov na kačice, Kým kohút nezaspieva, Ženský zákon, Prelet nad kukučkiným hniezdom, Mačka na horúcej plechovej streche a v jeho neopakovateľnom režisérskom spracovaní Dostojevského hry Idiot, Zločin a trest a Bratia Karamazovci. Od príchodu do profesionálneho divadla bol výraznou a predovšetkým profilovou osobnosťou slovenskej réžie. Uvádzal mnoho diel slovenských dramatikov. Významný je jeho podiel na televíznej dramatickej tvorbe, kde režíroval stovky inscenácií, predovšetkým známe televízne pondelky.
Predstavenia Pavla Haspru patrili medzi tie najnavštevovanejšie. Boli to intelektuálne podnety v celom ich prevedení. Dominoval v nich režijný, predovšetkým ľudský, expresívne búrlivý výraz, ktorý spolu s rozsiahlym poznaním a individuálnym prístupom charakterizoval autentický autorský rukopis. Pavol Haspra bol ojedinelým tvorcom, ktorý sa zapísal do dejín slovenskej kultúry jej všestranným pokrytím. Mimoriadne si ctil všetky umelecké disciplíny, nadchlo ho výtvarné umenie. Stovky výtvarných umelcov pozná jeho kameramanské a režisérske kvality z vernisáží výstav. Bol jednoducho všade. Prinášal hodnoty, ktoré zostávajú.
V roku 2005 mu prezident republiky udelil in memoriam Pribinov kríž I. triedy.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Milota HAVRÁNKOVÁ

Milota Havránková sa narodila v roku 1945 v Košiciach. Vysokoškolské štúdiu absolvovala na Filmovej fakulte Akadémie výtvarných umení v Prahe na odbore fotografie u prof. J. Šmoka (1971).

Je jedinečným zjavom československej umeleckej fotografie. Od začiatku svojej tvorivej dráhy sa vo voľnej tvorbe systematicky zameriavala na inscenovanú a manipulovanú fotografiu.

Vytvárala tak spravidla uzavreté cykly v netradičnom osobitom podaní. Popri hľadaní nových možností vizuálneho stvárnenia kreatívne vstúpila aj do tvorby filmu, videa, úžitkového umenia a performance. Umelecké fotografie prenášala aj na textilné materiály, ktoré potom využívala na navrhovanie odevných kreácií. Dosiahla tým originálny dizajnérsky úspech.

Prostredníctvom svojej tvorby sa usilovala vyjadriť predovšetkým vnútorný svet, vlastné pocity i vnemy svojich najbližších. Veľký význam doposiaľ prikladá vzťahu k ľuďom, veciam a k životu. Medziľudskej komunikácii a poslaniu fotografie dnes. Od začiatku robila výlučne svoje fotografie. V tom je najväčšia sila jej tvorby, umeleckého majstrovstva i hodnoty. Vlastný námet, jeho chápanie a prežívanie.

Mimoriadnu pozornosť si zaslúži pedagogická činnosť Miloty Havránkovej. Charakterizuje ju erudovanosť, vedomosti, poznanie, modernosť a ľudskosť. Preto patrila k najobľúbenejším pedagógom na všetkých školách, na ktorých prednášala. Prvou bola bratislavská SŠUP a neskôr VŠVU. Neopakovateľným pedagogickým a silným tvorivým rukopisom sa zapísala do umeleckých začiatkov študentov pražskej FAMU. Tu ovplyvnila a inšpirovala veľkú časť strednej a mladej generácie slovenských fotografov. Pre ňu charakteristickým, osobitým prístupom sformovala celé zoskupenie mladých fotografov, ktorí vstúpili do povedomia verejnosti ako „slovenská nová vlna". V roku 2006 bola vymenovaná prezidentom republiky vysokoškolskou profesorkou. Je členkou Medzinárodnej organizácie ZONTA, lektorkou viacerých medzinárodných workshopov. V roku 1991 spoluzakladala galériu dizajnu X a v roku 2007 otvorila vo funkcii riaditeľky študentskú galériu PF O1 v Bratislave.

Diela umelkyne sú zastúpené v štátnych a súkromných zbierkach v mnohých krajinách sveta. Pozoruhodné sú jej tvorivé výsledky v monumentálnej tvorbe, v prepojení jej umeleckého pohľadu s architektúrou. Je držiteľkou viacerých cien a ocenení. Na tomto rozsiahlom pozadí jedinečnosti a originality európskeho formátu pravidelne predstupovala pred verejnosť na desiatkach samostatných a kolektívnych výstavách doma a v zahraničí. Vždy zaujala, vždy bola úspešná.

Žije a tvorí v Bratislave.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Milan CHOVANEC

(9. januára 1943 Dobrá Niva – 10. apríl 2008 v Zálesí)
Úžasný maliar, majster kresby, v slovenskej kultúre ojedinelý umelecký zjav, Milan Chovanec. V roku 1967 absolvoval štúdium na oddelení voľnej a monumentálnej maľby u prof. Petra Matejku na bratislavskej Vysokej škole výtvarných umení.
Hneď po skončení vysokej školy začal autor rozvíjať jemu vlastný, ojedinelý rukopis. S charakteristickými surrealistickými a hyperrealistickými prvkami, zmyselnou realitou a neutíchajúcou farebnosťou. Nevyhýbal sa abstrakcii, ktorú staval na pohybe živého, nepoznaného, tajomného sveta existencie. V centre jeho tvorivej pozornosti však dominovala komorná a monumentálna figurálna maľba a osobitne kresba. Umenie Milana Chovanca bolo umením náročných mnohofigurálnych kompozícií. Bujarej veselosti, čistých žiarivých farieb, v ktorých defilujú zástupy mužov, žien a detí, hravých postáv, nášho života. Tematicky varioval nekonečnú myšlienku človeka a jeho vzťahov. K sebe samému, k rodine a k spoločnosti, ktorá ho obklopuje. Intimitu rodinného charakteru. Ale dominantné viacfigurálne zostavy dotváral, často v kruhových formátoch o neodmysliteľné časti zelenej a hnedej prírody, zeme a stromov. Pracoval so symbolikou, významovým uplatnením zvierat a predmetov. V jeho diele však dominovala radosť a hravosť života. Lebo tú videl a cítil. Autor vytvoril celoživotný veľký umelecký projekt, ktorý na Slovensku nemá obdobu.
Milan Chovanec vystavoval na desiatkach samostatných a kolektívnych výstav doma i v zahraničí. Je nositeľom mnohých ocenení. V roku 1980 sa stal nositeľom Grand Prix na V. Medzinárodnom bienále maľby v Košiciach. Jeho dielami sa pýšia verejné i súkromné kolekcie zberateľov na celom svete. Milan Chovanec bol veľkým slovenským talentom. Jeho dielo je preto mimoriadne žiadané. Lebo dokáže presvedčiť o zmysle a poslaní našej cesty v živote.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Jozef JANKOVIČ

Narodil sa 8. novembra 1937 v Bratislave. Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave absolvoval v roku 1962 u prof. J. Kostku.

Jozef Jankovič je vedúcou osobnosťou moderného slovenského sochárstva. Predstaviteľ informelu, novej figurácie a pop artu. Taký rozsah kreativity, originality a najmä vlastnej identity, aký do celej umeleckej práce vložil nemá v dejinách slovenského výtvarného prejavu obdobu. Jeho dielo je monumentálnym podobenstvom o človeku, o drámach jeho individuálneho a spoločenského života, o odcudzení sebe samému i totalitnej moci v jej najrozmanitejších podobách. Ikonografický model tvorby vložil do autenticky deformovanej figúry s charakteristickými končatinami. Je podstatné, že jeho tvorba núti nielen rozmýšľať, ale i hľadať cesty. Že sa v nej skrýva nádej a ľudská hodnota. Po prvých úspechoch v 60. rokoch, kedy získal ocenenie na Bienále v Paríži bol počas normalizačného prenasledovania odsúdený do vnútornej emigrácie. Veľkorozmerné objekty a súsošia (je spolutvorcom pamätníka SNP v Banskej Bystrici) vystriedali komorná kresba, grafika a šperkové miniatúry. Až v polovici osemdesiatych rokov sa opäť vrátil k veľkorozmernej soche. Jozef Jankovič patrí k zakladateľom počítačovej grafiky na Slovensku. Jeho neustále hľadanie nových možností zobrazenia, ale i závažných tém bolo inšpiráciou na vydanie bibliofílie s názvom If/Keď/Když ilustrovanej originálnymi grafickými listami vytvorenými touto technikou.

Ako jediný slovenský sochár je zastúpený sochou V šľapajách otcov v zbierke súčasného umenia E.P.A.D. pod holým nebom v La Defénse v Paríži. Slovenský tvorca v desaťročiach vývoja vytvoril veľkolepé umelecké dielo, ktorého rozmer v poznávaní podstaty života a výtvarnej hodnoty je celosvetový.

V rokoch 1990 - 1994 bol rektorom Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, od roku 1994 je univerzitným profesorom. Jeho pedagogický prínos nielen pre našu kultúru má odraz v úcte k hodnotám v dielach jeho žiakov.

V roku 1968 sa stal držiteľom Grand Prix Danuvius, a ceny Cypriána Majerníka. Herderova cena vo Viedni mu bola udelená v roku 1983, v roku 1997 dostal Cenu Martina Benku, v roku 1998 Pribinov rad 1. stupňa, v roku 2004 Rad Ľudovíta Štúra II. stupňa, a v roku 2007 Cenu predsedu Národnej rady SR. Je držiteľom mnohých ďalších cien a ocenení. S veľkým úspechom sa zúčastnil stovák samostatných a kolektívnych výstav a sympózií po celom svete. Z tých najvýznamnejších spomeniem XVI. Bienale v Sao Paulo, EXPO 92 Sevilla, XLVI. Biennale v Benátkach, ako aj sympózium v Soule pri príležitosti konania Olympijských hier.

Jeho diela sa nachádzajú v súkromných i verejných umeleckých zbierkach renomovaných galérií a zberateľov z celého sveta.

Žije a tvorí v Bratislave, venuje so sochárskej tvorbe, grafike, kresbe a šperku.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Viera KRAICOVÁ

Viera Kraicová sa narodila v roku 1920 v Modre. V roku 1944 ukončila štúdium na oddelení kreslenia a maľovania Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave. V roku 1950 absolvovala Akadémiu výtvarných umení v Prahe u prof. J. Želibského.

Umelkyňa sa objavne, tvorivo a s veľkou mierou originality venuje maľbe, kresbe a knižnej ilustrácii. Koncom šesťdesiatych rokov sa stala jednou z najvýznamnejších predstaviteliek abstrakcie a to nielen v rámci Československa. V priebehu sedemdesiatych rokov si vypracovala svojský štýl poetickej, imaginatívnej a figurálnej maľby. O desať rokov neskôr sa znovu vrátila k lyrike a hravosti svojej maľby zo šesťdesiatych rokov. Maľba Návestie je charakteristickým príkladom jej vrcholného maliarskeho štýlu druhej polovice šesťdesiatych rokov. Osobitý a jedinečný program umenia Viery Kraicovej priniesol pôsobivú syntézu spontánnej maľby a gestickej kaligrafie. Jej tvorba sa vyznačuje neustálym napätím medzi predmetom a nepredmetnosťou, medzi farebnou škvrnou a krehkou líniou. Niet u nás veľa tvorcov, ktorí s takou spontánnou bezprostrednosťou, každým ťahom a dotykom štetca vyjadrujú potešenie a radosť z tvorivého údelu, ako to robí práve Viera Kraicová.

Koncom 50-tych rokov sa stáva spoluzakladateľkou a členkou ženskej Skupiny 4, ktorá vznikla podľa vzoru skupiny Mikuláša Galandu. Toto zoskupenie výtvarných umelkýň fungovalo na umeleckej scéne v rokoch 1958-1966.

Je členkou Spoločnosti voľných výtvarných umelcov. Pripravila viaceré samostatné výstavy, zúčastnila sa mnohých kolektívnych výstav u nás i v zahraničí. Je držiteľkou viacerých ocenení. V roku 1967 dostala Cenu Cypriána Majerníka za maľbu. Je laureátkou výročnej ceny Christmas, ktorú udeľuje výtvarné Združenie A-R. Je jednou z najvzácnejších umelkýň súčasnosti. Jej obrazy patria medzi najžiadanejšie.

Od roku 1966 žije a tvorí v Bratislave.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Magda PAVELEKOVÁ

Zaslúžilá umelkyňa Magda Paveleková, neopakovateľná a jediná herecká osobnosť tak pestrého tvorivého záberu sa narodila 7. júna 1931 v Leviciach. Študovala na evanjelickom gymnáziu v maďarskom mestečku Köszeg neďaleko rakúskych hraníc. V roku 1953 ukončila štúdium hry na klavír na bratislavskom Konzervatóriu.

Je večnou šíriteľkou optimizmu, sviežosti, intelektuálneho nadhľadu. Už niekoľko desaťročí baví ľudí vďaka divadlu, televízii a rozhlasu. Umelkyňa vie veľa o živote a o svete. Preto je taká úspešná. Dokáže osloviť všetky generačné vrstvy, ľudí najrôznejšieho vzdelania. To sa podarí len mimoriadnym osobnostiam. S veľkou múdrosťou v sebe. Muzikál Mníšky a jeho pokračovanie Mníšky 2 – Milionárky mal veľký úspech aj vďaka dominantnej úlohe matky predstavenej, ktorú v ňom zohrala Magda Paveleková. Svoj umelecký život sa pokúsila v roku 2001 opísať v knihe úvah, radostí a žiaľov nazvanej Spomienky starej herečky.

Začínala ako herečka formujúceho sa divadla v Nitre. Po 17 rokoch odišla do Bratislavy, kde hrala päť rokov v desiatich predstaveniach Tatra kabaretu. V súbore Novej scény zostala až do odchodu do penzie a zahrala tu charakterovo vzácnu plejádu 50 postáv. Prvou filmovou úlohou mladej herečky bola Zmluva s diablom (1967). Sladké hry minulého leta režiséra Juraja Herza (1969) predovšetkým vďaku hereckému majstrovstvu umelkyne boli veľmi úspešné. Je len logické, že po nich nasledovali herecky neopakovateľné postavy v 12 slovenských filmoch (Stratená dolina, Očovské pastorále, Pacho hybský zbojník, A pobežím až na kraj sveta, Začiatok sezóny, ...kone na betóne) a v desiatkach televíznych filmov, inscenácií a zábavných reláciách v rozhlase. Neočakávane jej trvalú popularitu vyniesol dabing maďarského kresleného seriálu Miazgovci (1969). Účinkovala v 205 inscenáciách, televíznych filmoch a v dabingu. Predstavila sa v takmer 60 zábavných reláciách v rozhlase a televízii.

Je držiteľkou viacerých ocenení. Cena za herecký výkon (1982), nositeľka titulu Zaslúžilá umelkyňa (1982), z roku 1996 platinová a dve zlaté platne za najväčší počet predaných nosičov Dežo neblázni, Ilona nezblázni, Gejza neblázni a v roku 2007 Kvet Tálie.

Magda Paveleková je potomkom slávneho uhorského rodu Koháryovcov a jej domovským sídlom je aj kaštieľ vo Svätom Antone. Je členkou Aristokratickej asociácie Slovenska a členkou Aristokratického združenia Slovenska.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Ľudmila PETERAJOVÁ

Prof. PhDr. Ľudmila Peterajová, CSc. sa narodila 3. júla 1927 v Bernolákove. Po maturite na známom dievčenskom gymnáziu na Dunajskej ulici (1946) začala študovať filozofiu, estetiku, dejiny umenia, taliansky a anglický jazyk na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Vysokú školu absolvovala v roku 1952.

Ľudmila Peterajová je mimoriadnou osobnosťou slovenskej kultúry. Má rozsiahle poznatky v našej i svetovej umenovede. Krásny, prístupný a čitateľsky vnímaný rukopis jej autorských kníh. Schopnosť hlbokej orientácie v detailoch i všeobecných zákonitostiach nášho umenia. A je nezabudnuteľnou vysokoškolskou pedagogičkou celých generácií dnešných výtvarných umelcov. Je vzácnou ženou, ktorá na bohatej a hlbokej vedomostnej báze sformovala pomerne skoro vlastné zdravé postoje, ktoré treba i dnes len obdivovať. Ich hlavnými prvkami je doposiaľ trvalé študovanie a rozširovanie vedomostí a ľudskosť. Je uznávaná a rešpektovaná v oblasti teórie a dejín výtvarného umenia. Patrí k najvýznamnejším bádateľom na poli výtvarného umenia 20. storočia na Slovensku.

V rokoch 1953 – 1975 pracovala v Slovenskej národnej galérií a podieľala sa na budovaní jej zbierkového fondu. Od roku 1973 pedagogicky pôsobila na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave. V roku 1983 bola menovaná vysokoškolskou profesorkou. Venovala sa predovšetkým výtvarnému umeniu 20. storočia, najmä skúmaniu Generácie 1909. Je autorkou 26 knižných monografií, publikácií a odborných štúdií o výtvarnom umení. Z bohatej publikačnej činnosti treba uviesť aspoň Ester M. Šimerová (1966), Futurizmus (1966), Secesia (1973), Donatello (1974), Bedrich Hoffstädter (1977), Cyprián Majerník (1981), Albín Brunovský (1985, 1990), Magdaléna Robinsonová (1988), Ester Šimerová-Martinčeková (1994), Nepýtaj sa na svoj osud (Život a dielo Karola Vaculíka, 2005).

Pripravila vyše 300 katalógov k výstavám a množstvo príspevkov, recenzií, štúdií a esejí. Bola kurátorkou na bienále umenia v Benátkach v rokoch 1966 a 1970 a na bienále umenia v brazílskom Sao Paulo (1967). Je členkou medzinárodnej asociácie výtvarných kritikov so sídlom v Paríži (AICA). Bola činná ako prekladateľka z taliančiny. Pôsobila ako členka mnohých odborných komisií. Za svoju tvorivú, vedeckú a odbornú prácu získala mnohé ocenenia. Cena Martina Benku (1975), Cena Mariána Várossa (1977), cena Andreja Kmeťa (2010).

Dnes žije a naďalej píše a tvorí v Bratislave.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

JOŽO RÁŽ

Narodil sa 24. októbra 1954 v Bratislave. Absolvoval vysokoškolské štúdium psychológie na bratislavskej Filozofickej fakulte Univerzity Komenského.

Tvorba a celé dielo Joža Ráža je v histórii populárnej hudby Československa i samostatného Slovenska jedinečná. Dokázal osloviť generácie, pritiahnuť pestrosť ľudských charakterov i náročných hudobných odborníkov. Piesne v jeho neopakovateľnom podaní, s charakteristickým hlasovým zafarbením vstupujú s odstupom času do kategórie tých najdrahších, pre nás svetových ever greenov. Jožo Ráž je dnešným príbehom vzniku legendy. Preto, že je osobnosť. Má charizmu, ktorá v spojení s umeleckým nasadením dokáže vytvoriť atmosféru neobyčajnej hudobnej hodnoty a krásy. Je umelcom, s ktorým je spravených jedno z najväčších množstiev rozhovorov. Jeho meno a úvahy o jeho tvorbe sú jedni z najfrekventovanejších. Jeho tvorba, spev a život sú súčasnosťou. Prítomnosťou, ktorá dokáže už dnes potvrdiť, že obdivujeme umelca, za ktorým stojí tá náročná, cielená a dlhoročná cesta k úspechu. Tvorba a práca, ktorá sa nedá získať jednou titulkou farebného mesačníku. Jožo Ráž a jeho piesne sú dnes fakticky všade medzi nami i v nás.

Jožo Ráž je jedinečný ako spevák, basgitarista, skladateľ a textár skupiny Elán i ako podnikateľ. Na klavíri začal hrať v deviatich, neskôr pokračoval v hre na gitaru a basovú gitaru. V roku 1969 založil s priateľmi Vašom Patejdlom, bratmi Jánom a Zdenom Balážovcami najpopulárnejšiu a najpredávanejšiu rockovú skupinu v Československu. Skupinu, ktorá vydala temer tridsať albumov a predala z nich vyše štyroch miliónov, na konte má dvadsaťdva platinových platní. Skupinu, ktorá len v rokoch 1984-85, v čase svojho prvého vrcholu odohrala v Československu a v zahraničí viac ako 500 koncertov. Skupinu, ktorá po slávnych Rolling Stones vypredala štadión na Letnej v Prahe.

Žije a tvorí v Bratislave. Koncertuje.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Božidara TURZONOVOVÁ

Zaslúžilá umelkyňa Božidara Turzonovová sa narodila 28. mája 1942 v bulharskej Sofii. Vysokoškolské štúdium absolvovala v roku 1963 na Vysokej škole múzických umení v Bratislave.
Už počas štúdia debutovala vo filme Most na tú stranu. Tento i mnohé z ďalších herečkiných filmov možno nazvať kultovými. Sú sondami do ľudí, do sveta ticha, kde gesto je viac ako výkrik. Božidara Turzonovová je fascinujúcou divadelnou divou. Je umeleckou osobnosťou, ktorá svoje majstrovstvo založila na neopakovateľnom analyzovaní a vyjadrení ľudskej duše. Život stretnutí akoby vodných vírov, kde nikto nevie, ktorý ťa stiahne. Charakterové herecké majstrovstvo s neopakovateľným zafarbením hlasu bolo príležitosťou pre jej uplatnenie v rozhlase i dabingu. A bolo v každej relácii či filme veľmi úspešné. Umelkyňa stvárňuje, so šarmom jej vlastným i postavy veselého až komediálneho typu, aj keď charakterové majstrovstvo ostáva jej doménou. Zmysel pre nadsázku a humor je príťažlivý v jej dnešných televíznych a rozhlasových variáciách.
Po absolvovaní štúdia nastúpila mladá Božidara Turzonovová ako členka činohry Slovenského národného divadla. Každou sezónou silnel jej herecký výraz, prehlbovalo sa majstrovstvo a postupne začalo jej meno vypredávať jednotlivé predstavenia. Hrá v rozhlase, dabuje filmy, stvárňuje nezabudnuteľné postavy v televízii. Zapisuje sa do povedomia divákov najmä filmami Hry lásky šálivé, Božská Ema, Anděl svádí ďábla, Vratné láhve a mnohými ďalšími. Medzi najznámejšie a divácky najatraktívnejšie televízne filmy patrí kultový projekt Senzi mama, Adam Šangala, Vivat Beňovský a mnohé ďalšie.
Božidara Turzonovová je predovšetkým vynikajúcou charakterovou herečkou. Ale aj obľúbenou pedagogičkou. Bola prvou dekankou Fakulty dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Je predsedníčkou festivalového výboru Art Filmu. Zaslúžene je držiteľkou mnohých ocenení. Trikrát Najlepšia herečka roka (anketa časopisu Film a divadlo), titul Zaslúžilá umelkyňa (1979), Cena za najlepší herecký výkon (1984, Banská Bystrica), Český lev (1997) a Pribinov kríž II. triedy (2007).
Žije a tvorí v Bratislave.

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Blanka VOTAVOVÁ

Blanka Votavová sa narodila v roku 1933 v Prahe. Vysokoškolské štúdium absolvovala v roku 1959 u prof. F. Muziku na pražskej Vysokej škole umeleckopriemyselnej v odbore užitá a knižná grafika.

V tvorbe Blanky Votavovej prevažuje symbol a fragment. Často iba pocit, prípadne odkaz v podobe názvu diela, ktorým odkazuje na predlohu. Je meditatívna, tichá, lyrická, plná pocitov, predstáv, spomienok a túžob. Jej kompozície levitujú v priestore, ktorý je čoraz abstraktnejší, vždy pokojný, atmosférický až metafyzický. Tematicky spracúva každodenné zážitky a spomienky, do svojich obrazov tlmočí tiché aj kričiace záchvevy ľudskej duše. Vo svojom umeleckom úsilí sa v jednotlivých obdobiach orientovala na veľkoformátové kresby perom, farebné lepty a artefakty vytvorené suchou ihlou a knižným ilustráciám. Sporadicky sa venovala textilnej tvorbe. Redaktorsky a ilustrátorsky (kreatívne a s veľkým citom pre detail ilustrovala viac ako 50 kníh) sa podieľala na príprave kníh pre deti a mládež.

S veľkým prehľadom a skúsenosťami pôsobila ako výtvarná redaktorka a ilustrátorka vo vydavateľstve Mladé letá. I ako dlhoročná porotkyňa medzinárodnej súťaže detských exlibrisov Exlibris Hlohovec.

Dielami tejto umelkyne vnímavej nehy sa pýšia domáce a zahraničné galérie i umelecké zbierky na Slovensku i v zahraničí. Predstavila sa na mnohých individuálnych a kolektívnych výstavách. Je držiteľkou množstva cien a ocenení z medzinárodných aj domácich súťaží grafiky a exlibrisu, v roku 1995 Cena Masarykovej akadémie umenia, v roku 2007 Cena Ľudovíta Fullu a mnohé ďalšie.

Žije a tvorí v Bratislave.

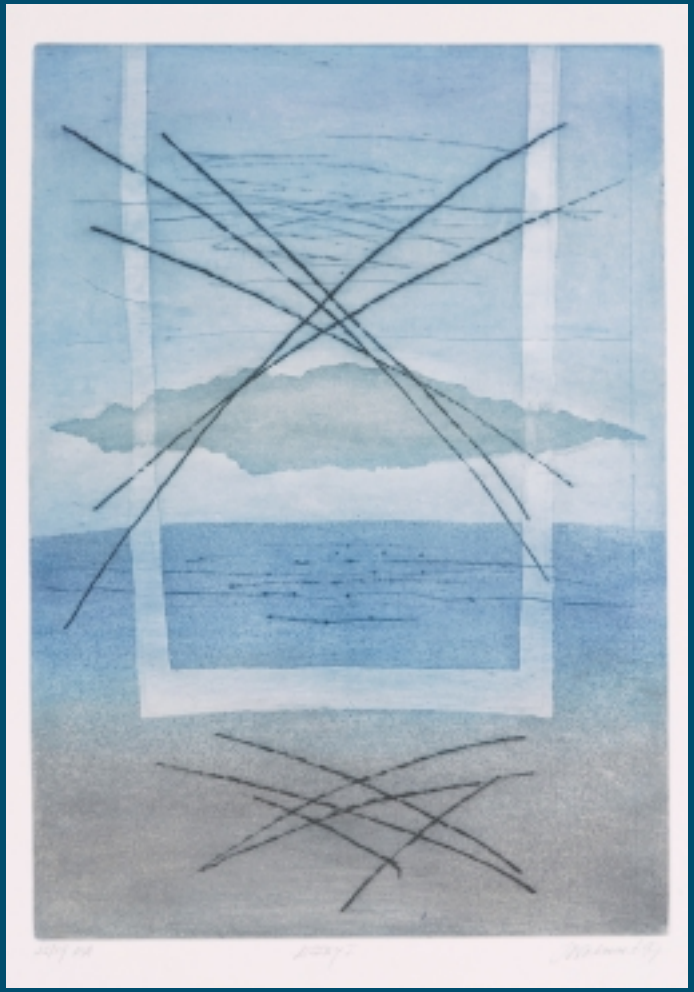

IDENTIFIKAČNÝ KÓD SLOVENSKA V.

Zoznam výtvarných diel

OĽGA BARTOŠÍKOVÁ **1.** Stena v daždi, olej, 100x140 cm , 2010-2011 **2.** Premaľovávanie, olej, 97x140 cm , 2009-2011 **3.** Zrkadlo, komb. tech. , 100x140 cm, 2010 **4.** Zátišie v mikroténe, olej, 95x120 cm , 2011 **5.** Východisko, olej, 95x115 cm , 2000-2010 **6.** Plášť kráľovnej, olej, 70x60 cm , 2010 **7.** Lapidárium I., olej, 80x120 cm , 2010 **8.** Lapidárium II., olej, 80x120 cm , 2010
9. Kontinuita, komb. tech. , 80x90 cm, 2010 **10.** Prechádzka v jeseni I., olej, 80x140 cm, 2000-2011 **11.** Prechádzka v jeseni II., olej, 80x140 cm, 2000-2011
12. Prechádzka v jeseni III., olej, 80x140 cm, 2000

JÁN BERGER **1.** Pudingový kopček, olej, 73x78cm, 2011 **2.** Veľkopiatkový, olej, 70x75cm, 1996 **3.** Húština, olej, 70x80cm, 2006 **4.** Raj, olej, 100x85cm, 2005
5. Starý príbeh, olej, 75x100cm, 2005 - 09 **6.** Záhada, olej, 85x100cm, 2010 **7.** Voliéra, olej, 110x135cm, 1990 **8.** Rozpúšťajúci sa obraz, olej, 100x120cm, 2011

IGNÁC BIZMAYER **1.** Nevesta z Vlčnova, glazovaná, maľovaná keramika, 1940 **2.** Repárky, glazovaná, maľovaná keramika, 1940 **3.** Výtvarník Cpin pri maľovaní, glazovaná, maľovaná keramika, 1952 **4.** Dáma s holubom, na kruhu točená, glazovaná, maľovaná keramika,1944 **5.** Biedermayer, na kruhu točená, glazovaná, maľovaná keramika,1944 **6.** Žena s batohom, glazovaná, maľovaná keramika, 1990

JARMILA ČIHÁNKOVÁ **1.** Malá stavebnica, olej, 1970 **2.** Malá stavebnica na tmavozelenom pozadí I., akryl na plátne, 46x38.5 cm, 1970 **3.** Situácia IV., olej 140x95 cm, 1995 **4.** Obraz č. 27, olej, 1973 **5.** Stéla II., olej na plátne, 49x39,5 cm, 1998

ALOJZ DRAHOŠ **1.** Vzlet III, bronz - žula, v-63 cm, 2005 **2.** Vzlet IV, bronz - umelý kameň, v-168 cm, 2007 **3.** Vzlet V, bronz - umelý kameň, v-188 cm, 2010
4. Objekt VIII, bronz, v-71 cm, 2009 **5.** Tanec, bronz, v-66 cm, 2008 **6.** Klíčenie III, bronz - kameň, v-103 cm, 2009 **7.** Gradácia, bronz, v-51cm, 1993 **8.** Defigurácia II, bronz, v-89 cm, 2011 **9.** Na hrane, bronz - kameň, v-47 cm, 2004 **10.** Fénix V, bronz - kameň, v-83 cm, 2009-2010

MILOTA HAVRÁNKOVÁ **1.** VYSPORIADANIE I. /coming to terms/, 80X80 cm, 1980-2006 **2.** VYSPORIADANIE II. /coming to terms/, 80X80 cm, 1980-2006
3. VYSPORIADANIE III. /coming to terms/, 80X80 cm, 1980-2006 **4.** VYSPORIADANIE IV. /coming to terms/, 80X80 cm, 1980-2006 **5.** VYSPORIADANIE V. /coming to terms/, 80X80 cm, 1980-2006 **6.** VYSPORIADANIE VI. /coming to terms/, 80X80 cm, 1980-2006 **7.** VYSPORIADANIE VII. /coming to terms/, 80X80 cm, 1980-2006

MILAN CHOVANEC **1.** Slávnosť, pastel, 1977 **2.** Slávnosť II., pastel, 1977 **3.** Ženy a býky, olej, 1965 **4.** Zábava, olej, 1973 **5.** Torzo, olej, 1970 **6.** Zátišie s lebkou, olej, 1979 **7.** Eva, olej, 1985

JOZEF JANKOVIČ **1.** Prisvojený Chilida, komb. technika, 100x70 cm, 2001 **2.** Prisvojený Malevič, komb. technika, 100x70 cm, 2001 **3.** Modifikovaná Nemours, komb. technika, 100x100 cm, 2005 **4.** Dekonštruovaný O.H.Hajek, komb. technika, 100x100 cm, 2005 **5.** Prisvojený Bak, komb. technika, 100x70 cm, 2008
6. Poľudštená Riley, komb. technika, 100x100 cm, 2009 **7.** Poľudštený Kraguly, komb. technika, 100x70 cm, 2010 **8.** Poľudštený Buren IV., komb. technika, 100x100 cm, 2010 **9.** Reformovaný Hebler, komb. technika, 100x100 cm, 2010 **10.** Poľudštený Grygar II., komb. technika, 100x100 cm, 2010 **11.**Bez názvu, epoxid a počítačová grafika, 2010

VIERA KRAICOVÁ **1.** Obraz č. 1, olej, 30x40 cm, 2009 **2.** Obraz č. 2, olej, 30x40 cm, 2010 **3.** Obraz č. 3, olej, 30x40 cm, 2010

BLANKA VOTAVOVÁ **1.** ESEJ I., komb. technika, 38x27 cm, 1997 **2.** ESEJ II., komb. technika, 37,3x27,5 cm, 1997 **3.** ESEJ III., komb. technika, 41x29,5 cm, 1997
4. ESEJ IV., komb. technika, 37,2x28 cm, 1997 **5.** CHÝBAŠ MI, kresba, 70x50 cm, 2006 **6.** PIAMENTE, kresba, 70x50 cm, 2006 **7.** EPITAF , kresba, 70x50 cm, 2006 **8.** V NEDOHĽADNE, kresba, 70x50 cm, 2004 **9.** KLÍČENIE, kresba, 70x50 cm, 2004 **10.** ZAMYSLENÁ , kresba, 70x50 cm, 2006 **11.** PRED ZABLYSNUTÍM, pastel, 70x50 cm, 2008 **12.** JESENNÉ, pastel, 70x50 cm, 2009 **13.** KÝM VYJDE HVIEZDA, pastel, 70x50 cm, 2009 **14.** KRAJINA S BARÁNKAMI, pastel, 70x50 cm, 2008 **15.** MODRO TICHO, pastel, 70x50 cm, 2006

IDENTIFIKAČNÝ KÓD
SLOVENSKA V.
18 IK SK 1993 2011

www.artem.sk
Association Artem

Prominens s.r.o.

FVU

ST. NICOLAUS 1867

coop JEDNOTA SLOVENSKO

Kníhtlač Gerthofer

Napísal a zostavil: Ľuboslav Moza • Preklad: Katarína Mozová • Grafická úprava: Boris Caban • Tlač: Kníhtlač Gerthofer • Katalóg neprešiel jazykovou úpravou
Vydal: ARTEM, o. z., www.artem.sk

ISBN 978 - 80 - 970300 - 5 - 6

9 788097 030056